

**ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ
ΙΟΝΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ**

ΠΡΑΞΗ:

**«ΜΟΝΑΔΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΙΟΝΙΟΥ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ»**

ΚΩΔ. ΟΠΣ (MIS) 5184868
ΚΩΔ. ΕΡΓΟΥ ΕΛΚΕ Ι.Π. 80606

ΣΥΜΒΑΣΗ:

**«ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΟΥ ΙΟΝΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ»**

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ 3:

ΑΝΑΛΥΣΗ PESTEL

~~ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ
ΑΝΤ ΤΡΙΤΩΝ 21 Τ.Θ. 22461, Τ.Κ. 55102 ΘΕΣΣ/ΝΙΚΗ
ΤΗΛ. 2310 804 000, FAX 2310 804.100
ΑΦΜ: 094372020 ΔΟΥ ΦΑΕ ΘΕΣΣ/ΝΙΚΗΣ
Μ.Α.Ε. 27948/067B/02/11
Γ.Ε.ΜΗ 57888488888~~

ΑΝΑΔΟΧΟΣ:

ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ Α.Ε.

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	2
1. Πολιτικό Οικονομικό Περιβάλλον	2
1.1 Διαδικασία της Μπολόνια.....	2
1.2 Η στρατηγική της ΕΕ για την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση.....	5
1.3 Ο ευρωπαϊκός χώρος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και η διασφάλιση ποιότητας.	6
2. Τεχνολογικά Περιβαλλοντικά Θέματα	27
2.1 Εθνική Στρατηγική για τον Ψηφιακό Μετασχηματισμό /Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού	27
2.2 Συμβολή στην Ανάπτυξη Ψηφιακών Δεξιοτήτων μαθητών / σπουδαστών / φοιτητών / εκπαιδευτικών στις αντίστοιχες εκπαιδευτικές βαθμίδες	31
2.3 Πράσινη Μετάβαση	34

Εισαγωγή

Το παρόν τεύχος αποτελεί το Παραδοτέο 3 της Σύμβασης (ΑΔΑΜ: 23SYMV013685584, ΑΔΑ: 6ΜΨ446Ψ8ΝΨ-Ρ2Ω) μεταξύ του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας (ΕΛΚΕ) του Ιονίου Πανεπιστημίου και της ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ Α.Ε. για την Παροχή «Υπηρεσιών Υλοποίησης Στρατηγικού Σχεδιασμού», στο πλαίσιο του υποέργου (2) «Υπηρεσίες Υλοποίησης Στρατηγικού Σχεδιασμού» της Πράξης «Μονάδα Στρατηγικού Σχεδιασμού Ιονίου Πανεπιστημίου» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5184868 και κωδικό έργου ΕΛΚΕ Ι.Π. 80606 του Επ.Πρ. Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση του ΕΣΠΑ 2014-2020, που συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Λαμβάνοντας υπόψη την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης του εσωτερικού περιβάλλοντος του Ιονίου Πανεπιστημίου, στην παρούσα μελέτη αποτυπώνονται και αξιολογούνται όλοι οι εξωτερικοί παράγοντες στο μακρο- περιβάλλον που επηρεάζουν και συνδιαμορφώνουν την ακαδημαϊκή και επιχειρησιακή στρατηγική του Ιονίου Πανεπιστημίου.

1. Πολιτικό Οικονομικό Περιβάλλον

1.1 Διαδικασία της Μπολόνια

Στο πλαίσιο της διαδικασίας της Μπολόνια, ο Ευρωπαϊκός Χώρος της Ανώτατης Εκπαίδευσης από το 2010 προώθησε την ιδέα της δημιουργίας ενός συστήματος αναγνώρισης των πανεπιστημιακών τίτλων. Μέσα από την παρούσα διαδικασία δημιουργήθηκε ο Ενιαίος Ευρωπαϊκός χώρος Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης ώστε να διευκολυνθεί η κινητικότητα των φοιτητών και του ακαδημαϊκού διδακτικού προσωπικού με στόχο να καταστεί η τριτοβάθμια εκπαίδευση στη Ευρώπη πιο προσιτή χωρίς αποκλεισμούς, πιο ελκυστική και ανταγωνιστική σε παγκόσμιο επίπεδο. (ΕΕ/ Ευρωπαϊκός Χώρος της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης).

Στη βάση του Ευρωπαϊκού Χώρου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης οι συμμετέχουσες χώρες (48) συμφώνησαν:

- να καθιερωθεί ένα σύστημα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης τριών κύκλων, το οποίο θα αποτελείται από προπτυχιακές, μεταπτυχιακές και διδακτορικές σπουδές
- να διασφαλιστεί η αμοιβαία αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων και των περιόδων μάθησης που ολοκληρώνονται στο εξωτερικό σε άλλα πανεπιστήμια
- να εφαρμοστεί ένα σύστημα διασφάλισης της ποιότητας με σκοπό να ενισχυθούν η ποιότητα και η καταλληλότητα της μάθησης και της διδασκαλίας.

Η μεταρρύθμιση της Μπολόνια είναι πολύ σημαντική για τη δημιουργία του κλίματος εμπιστοσύνης που οδηγεί στην επιτυχία της μαθησιακής κινητικότητας, της διασυνοριακής ακαδημαϊκής συνεργασίας και των περιόδων σπουδών και της αμοιβαίας αναγνώρισης των περιόδων σπουδών και των επαγγελματικών προσόντων που αποκτήθηκαν στο εξωτερικό.

Παράλληλα στη Διαδικασία της Μπολόνια περιλαμβάνεται ως βασικός στόχος η βελτίωση της καταλληλότητας της μάθησης και της διδασκαλίας.

Σύμφωνα με το ανακοινωθέν του Παρισιού των Υπουργών Παιδείας των Χωρών που συμμετέχουν στη Διαδικασία της Μπολόνια καλούνται τα συμμετέχοντα κράτη να προχωρήσουν :

- σε μια καινοτόμο και χωρίς αποκλεισμούς προσέγγιση της μάθησης και της διδασκαλίας·
- σε ολοκληρωμένη και διακρατική συνεργασία στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, στην έρευνα και στην καινοτομία
- στην εξασφάλιση ενός βιώσιμου μέλλοντος μέσω της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Οι εν λόγω στόχοι συνάδουν με την προώθηση εκ μέρους της ΕΕ για τη δημιουργία του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης της προώθησης της κινητικότητας και της ακαδημαϊκής αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων για όλους του πολίτες της ΕΕ.

Κατάλληλη και υψηλής ποιότητας τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Καθώς η ΕΕ αντιμετωπίζει ελλείψεις δεξιοτήτων ιδίως στους τομείς STEM (Science, technology, engineering and mathematics -Θετικών επιστημών , τεχνολογίας , μηχανικής και μαθηματικών) και των τεχνολογιών των πληροφοριών και της κοινωνίας (ΤΠΕ), οι ανάγκες για νέες δεξιότητες προκύπτουν ως αποτέλεσμα της συνεχιζόμενης πράσινης και ψηφιακής μετάβασης της κοινωνίας .

Η προσέγγιση STEAM έγκειται σ' ένα σύνολο διεπιστημονικών προσεγγίσεων για την εκπαίδευση, η οποία καταρρίπτει τους παραδοσιακούς φραγμούς μεταξύ των γνωστικών αντικειμένων και επιστημονικών κλάδων, **με σκοπό να συνδέσει την εκπαίδευση στους τομείς STEM και ΤΠΕ με τις τέχνες, τις ανθρωπιστικές και τις κοινωνικές επιστήμες.** Με τον τρόπο αυτό προωθείται η μεταφορά γνώσεων μεταξύ τομέων STEM και μη STEM. Ο τρόπος αυτός συμβάλλει επίσης στην καλύτερη ένταξη των γνωστικών αντικειμένων STEM στο ευρύτερο πολιτικό, περιβαλλοντικό, κοινωνικοοικονομικό και πολιτιστικό πλαίσιο.

Η σημασία της ανάπτυξης βασικών ικανοτήτων

Η συνεχής εξέλιξη της οικονομίας της ΕΕ, διαμορφώνει τη ζήτηση αντίστοιχων γνώσεων και δεξιοτήτων και συμπεριφορών.

Για να ανταποκρίνονται στις νέες απαιτήσεις, οι πολίτες πρέπει να εξοπλίζονται με ορισμένες βασικές ικανότητες, όπως, γραμματισμός, αριθμητισμός και ψηφιακές ικανότητες. Η κριτική σκέψη, η δημιουργικότητα και η ικανότητα ομαδικής εργασίας είναι εξίσου σημαντικές για μια βιώσιμη σταδιοδρομία και ενεργούς πολίτες.

Η εκπαίδευση και η κατάρτιση διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στη δυνατότητα των νέων ιδιαιτέρως να αναπτύξουν αυτές τις ικανότητες και, ως εκ τούτου, διαμορφώνουν τις συνθήκες για το καλύτερο δυνατό ξεκίνημα στη ζωή τους.

Για να γίνεται αποτελεσματικότερα ο εντοπισμός και η διαχείριση της αφομοίωσης των απαιτούμενων γνώσεων, δεξιοτήτων και συμπεριφορών, και να προλαμβάνονται τα κενά και οι αναντιστοιχίες στις δεξιότητες, είναι ζωτικής σημασίας η ουσιαστική επικοινωνία των αναγκών της οικονομίας της ΕΕ προς τον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης.

1.2 Η στρατηγική της ΕΕ για την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση.

Ο τομέας της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ευρώπη χαρακτηρίζεται από πολυμορφία και βρίσκεται σε διαδικασία ανάπτυξης βασισμένος στις ρίζες του ευρωπαϊκού πολιτισμού.

Η Ευρώπη φιλοξενεί περίπου 5000 ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, 17,5 εκατομμύρια φοιτητές, 1,35 εκατομμύρια διδακτικό προσωπικό και 1,17 εκατομμύρια ερευνητικό προσωπικό.

Η ΕΕ προωθεί μια ενιαία στρατηγική για τα πανεπιστήμια έχοντας ως βασικούς στόχους:

- Ενίσχυση της ευρωπαϊκής διάστασης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και της έρευνας
- Εφαρμογή μιας σειράς εμβληματικών πρωτοβουλιών με στόχο να καταστούν η απτή έκφραση μιας ευρωπαϊκής προσέγγισης που θα στηρίζεται στη δέουσα οικονομική βοήθεια, να συμβάλουν στη δημιουργία γεφυρών από τα πανεπιστήμια και στην ανάπτυξη της διακρατικής συνεργασίας.
- Στήριξη των πανεπιστημίων ως φάρων του ευρωπαϊκού τρόπου ζωής μας
- Στήριξη των πανεπιστημίων με στόχο την παροχή ποιοτικών και κατάλληλων, ανθεκτικών στις μελλοντικές εξελίξεις δεξιοτήτων, για την ενίσχυση της πολυμορφίας και της ένταξης, για την προώθηση και την προστασία των δημοκρατικών πρακτικών, των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των ακαδημαϊκών αξιών.
- Ενδυνάμωση των πανεπιστημίων ως παραγόντων αλλαγής στη διττή πράσινη και ψηφιακή μετάβαση
- Στήριξη της πλήρους συμμετοχής των πανεπιστημίων στην εξέλιξη της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης. Η ΕΕ θα εκπληρώσει τις φιλοδοξίες της όσον αφορά την παροχή ψηφιακών δεξιοτήτων και δεξιοτήτων για την πράσινη μετάβαση σε περισσότερους νέους/-ες και δια βίου εκπαιδευόμενους/-ες ή την ανάπτυξη πράσινων λύσεων μέσω της τεχνολογικής και κοινωνικής καινοτομίας, μόνο αν ο τομέας της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αναλάβει τον ρόλο που του αναλογεί.

- Ενίσχυση των πανεπιστημίων ως κινητήριων δυνάμεων του παγκόσμιου ρόλου και της ηγετικής θέσης της Ευρώπης
- Στήριξη των πανεπιστημίων ώστε να καταστούν πιο εξωστρεφή και πιο ανταγωνιστικά στην παγκόσμια σκηνή μέσω της εμπάθουσας της διεθνούς συνεργασίας εντός και εκτός Ευρώπης. Αυτό θα συμβάλει με τη σειρά του στην ενίσχυση της ελκυστικότητας της Ευρώπης όχι μόνο ως προορισμού σπουδών, αλλά και ως παγκόσμιου εταίρου στους τομείς της εκπαίδευσης, της έρευνας και της καινοτομίας.

1.3 Ο ευρωπαϊκός χώρος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και η διασφάλιση ποιότητας.

Ως αποτέλεσμα της Διαδικασίας της Μπολόνια ιδρύεται το 2000 το Ευρωπαϊκό Δίκτυο της Διασφάλισης Ποιότητας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (European Network for Quality Assurance in Higher Education) - προκειμένου να προωθήσει την ευρωπαϊκή συνεργασία στο πεδίο της διασφάλισης ποιότητας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Το 2004 γίνεται η Ευρωπαϊκή ένωση για την διασφάλιση ποιότητας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση -ENQA με στόχο την συνεισφορά, την διαχείριση και ενδυνάμωση της ποιότητας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση λειτουργώντας ως η κύρια κατευθυντήρια δύναμη για την ανάπτυξη της διασφάλισης ποιότητας στις χώρες της Διαδικασίας της Μπολόνια.

Ο ENQA έχει τρεις βασικούς στόχους:

- Εκπροσώπηση των συμφερόντων των οργανισμών διασφάλισης ποιότητας
- Παροχή υπηρεσιών στα μέλη και σε άλλους ενδιαφερόμενους
- Προώθηση της ανάπτυξης της εξωτερικής διασφάλισης ποιότητας

Μέλη του ENQA είναι φορείς διασφάλισης ποιότητας οι οποίοι δραστηριοποιούνται στον ευρωπαϊκό χώρο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης οι οποίοι συμμορφώνονται με τα πρότυπα και τις κατευθυντήριες οδηγίες της διασφάλισης ποιότητας .

Ο ENQA προωθεί την ενδυνάμωση της εμπιστοσύνης, της κινητικότητας και της αναγνώρισης μεταξύ των συστημάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης μέσα από τρία διακριτά μέρη:

- Εσωτερικό Σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας
- Εξωτερικό Σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας
- Φορείς Διασφάλισης Ποιότητας

Νόμος 4610/2019 : Συνέργειες Πανεπιστημίων και Τ.Ε.Ι

Ο ν 4610 /2019 προβλέπει την κατάργηση των ΤΕΙ της Χώρας και την απορρόφησή τους από τα αντίστοιχα Πανεπιστήμια σε επίπεδο Περιφέρειας.

Αναφορικά με το Ιόνιο Πανεπιστήμιο και το Τ.Ε.Ι Ιονίων Νήσων ο ν.4559/2018 αρθρο 9 προβλέπει από 1.10.2018 την κατάργηση του Τ.Ε.Ι Ιονίων Νήσων και την ένταξή του στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο.

Ίδρυση Σχολών στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο

Στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο ιδρύονται την 1.10.2018 οι εξής Σχολές:

- α) Περιβάλλοντος, με έδρα την πόλη της Ζακύνθου.
- β) Οικονομικών Επιστημών, με έδρα την πόλη της Κέρκυρας.

Ίδρυση Τμημάτων στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο

Στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο ιδρύονται την 1.10.2018 τα εξής Τμήματα:

- α) Εθνομουσικολογίας, με έδρα την πόλη του Ληξουρίου, το οποίο εντάσσεται στη Σχολή Μουσικής και Οπτικοακουστικών Τεχνών.
- β) Επιστήμης και Τεχνολογίας Τροφίμων, με έδρα την πόλη του Αργοστολίου, το οποίο εντάσσεται στη Σχολή Περιβάλλοντος.
- γ) Περιβάλλοντος, με έδρα την πόλη της Ζακύνθου, το οποίο εντάσσεται στη Σχολή Περιβάλλοντος.
- δ) Περιφερειακής Ανάπτυξης, με έδρα την πόλη της Λευκάδας, το οποίο εντάσσεται στη Σχολή Οικονομικών Επιστημών.
- ε) Τουρισμού, με έδρα την πόλη της Κέρκυρας το οποίο εντάσσεται στη Σχολή Οικονομικών Επιστημών.
- στ) Ψηφιακών Μέσων και Επικοινωνίας, με έδρα την πόλη του Αργοστολίου, το οποίο εντάσσεται στη Σχολή Επιστήμης της Πληροφορίας και Πληροφορικής.

Πανεπιστημιακό Ερευνητικό Κέντρο Ιονίου Πανεπιστημίου

7

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
 Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ιδρύεται στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο Πανεπιστημιακό Ερευνητικό Κέντρο (Π.Ε.Κ.), ως νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, υπό την εποπτεία της Συγκλήτου και του Ιονίου Πανεπιστημίου.

Έδρα του Π.Ε.Κ. είναι η έδρα του Ιονίου Πανεπιστημίου, στις εγκαταστάσεις του οποίου στεγάζεται και λειτουργεί, χρησιμοποιώντας τις υλικοτεχνικές υποδομές του Πανεπιστημίου που του παραχωρούνται με απόφαση της Συγκλήτου, μέχρις ότου αποκτήσει ιδιόκτητους χώρους εγκατάστασης. Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του Π.Ε.Κ. και έγκριση της Συγκλήτου μπορεί να ιδρύνονται γραφεία και παραρτήματα σε άλλες πόλεις της Ελλάδας.

Σκοποί του Π.Ε.Κ. είναι:

Η διεξαγωγή βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας, η αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων προς όφελος της ελληνικής κοινωνίας, η συμβολή στην εξειδίκευση νέων επιστημόνων, η παροχή υπηρεσιών σε δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, η διαμεσολάβηση ανάμεσα στο δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα για την ανάπτυξη ερευνητικών μονάδων στις επιχειρήσεις, η προβολή της ελληνικής γλώσσας και του ελληνικού πολιτισμού στο εξωτερικό, ιδίως στους τομείς:

- α) των βιοεπιστημών,
- β) των επιστημών τροφίμων,
- γ) του περιβάλλοντος και της αειφόρου ανάπτυξης,
- δ) της μουσικής και καλλιτεχνικής δημιουργίας και
- ε) της ιστορίας.

Για την επίτευξη των παραπάνω σκοπών, το Π.Ε.Κ.:

- α) εκπονεί μελέτες κάθε φύσης και εκτελεί ή διαχειρίζεται εγκεκριμένα ερευνητικά ή αναπτυξιακά προγράμματα και έργα, τα οποία εμπíπτουν στους τομείς της παραγράφου 3,

- β) συνεργάζεται με παραγωγικούς φορείς της Ελλάδας ή της αλλοδαπής και προωθεί την οικονομική αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων,
- γ) συνεργάζεται με διεθνείς οργανισμούς, το Ελληνικό Δημόσιο, νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, τους Ο.Τ.Α., τις κατά τόπους Περιφέρειες, συνεταιρισμούς, επιστημονικές ενώσεις, φορείς παροχής υπηρεσιών υγείας και Α.Ε.Ι. και επιστημονικά ή τεχνολογικά πάρκα, διαμεσολαβώντας στη διασύνδεση της έρευνας με την εκπαίδευση και την παραγωγή αγαθών,
- δ) συνεργάζεται με Έλληνες και ξένους εμπειρογνώμονες σε θέματα που άπτονται του αντικειμένου του για την προώθηση των σκοπών του,
- ε) αναπτύσσει οποιαδήποτε άλλη δραστηριότητα συναφή με τους παραπάνω σκοπούς.

Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης - ΕΘΑΑΕ

Διαπιστευμένο μέλος του ΕΝQA είναι η Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης - ΕΘΑΑΕ. Η Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης -ΕΘΑΑΕ ως ανεξάρτητη διοικητική αρχή, έχει ως αποστολή την διασφάλιση υψηλής ποιότητας στην Ανώτατη εκπαίδευση σύμφωνα με τον ν. 4653/2020.

Η εξωτερική διασφάλιση της ποιότητας των Ιδρυμάτων πραγματοποιείται από την ΕΘΑΑΕ, η οποία έχει αναλάβει, σε εθνικό επίπεδο την ευθύνη υποστήριξης και πραγματοποίησης των διαδικασιών αξιολόγησης και πιστοποίησης των ΑΕΙ.

Αποστολή της ΕΘΑΑΕ

Αποστολή της ΕΘ.Α.Α.Ε. είναι η διασφάλιση υψηλής ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση. Στο πλαίσιο της αποστολής της, η ΕΘ.Α.Α.Ε.:

- α) συμβάλλει στη διαμόρφωση και υλοποίηση της εθνικής στρατηγικής για την ανώτατη εκπαίδευση και στην κατανομή της επιχορήγησης των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.) και
- β) αξιολογεί και πιστοποιεί την ποιότητα της λειτουργίας των Α.Ε.Ι.

Η ΕΘ.Α.Α.Ε. διασφαλίζει τη διαφάνεια της λειτουργίας της και αναρτά στην ιστοσελίδα της τις δραστηριότητες που αναπτύσσει και τις αποφάσεις που λαμβάνει στο πλαίσιο της αποστολής της.

Για την εκπλήρωση της αποστολής της, η ΕΘ.Α.Α.Ε.:

α) διατηρεί ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα, διασυνδεδεμένο με τα αντίστοιχα των Α.Ε.Ι. και του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, με σκοπό την άντληση και διαχείριση των δεδομένων της ανώτατης εκπαίδευσης που είναι απαραίτητα για την επίτευξη των στόχων της, στο πλαίσιο των διατάξεων του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων (Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679, ΕΕ L 119) και του ν. 4624/2019 (Α' 137),

β) συμμετέχει ως μέλος ή συνεργάζεται σε διεθνή δίκτυα, φορείς ή οργανισμούς και εν γένει νομικές οντότητες, που αναπτύσσουν δραστηριότητες συναφείς με την αποστολή της. Η ΕΘ.Α.Α.Ε. λαμβάνει υπόψη και εφαρμόζει τα εκάστοτε ισχύοντα πρότυπα και τις κατευθύνσεις (Ευρωπαϊκά Πρότυπα και Κατευθυντήριες Οδηγίες για τη Διασφάλιση της Ποιότητας) που θέτει το Ευρωπαϊκό Δίκτυο για τη Διασφάλιση της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (European Association for Quality Assurance in Higher Education-ENQA).

Τα Α.Ε.Ι. υποχρεούνται να συνεργάζονται με τις υπηρεσίες της ΕΘ.Α.Α.Ε., να απαντούν άμεσα στα ερωτήματά της και να της υποβάλουν τα στοιχεία που είναι αναγκαία για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 16 του ν. 4653 /2020 καθορίζεται η Κατανομή της δημόσιας επιχορήγησης στα ΑΕΙ.

1. Η επιχορήγηση των Α.Ε.Ι. εντός των ορίων του προϋπολογισμού του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων κατανέμεται βάσει αντικειμενικών κριτηρίων και δεικτών, σύμφωνα με τις ειδικότερες διατάξεις του παρόντος άρθρου.

2.

α) Το ογδόντα τοις εκατό (80%) της τακτικής επιχορήγησης στα Α.Ε.Ι. κατανέμεται σύμφωνα με τα κατωτέρω, ιδίως, κριτήρια:

- τον συνολικό αριθμό των εγγεγραμμένων φοιτητών ανά πρόγραμμα σπουδών,
- το εκτιμώμενο ετήσιο κόστος σπουδών ανά φοιτητή για κάθε πρόγραμμα σπουδών,
- τη διάρκεια των προγραμμάτων σπουδών,
- το μέγεθος και τη γεωγραφική διασπορά του ιδρύματος.

β) Το είκοσι τοις εκατό (20%) της τακτικής επιχορήγησης στα Α.Ε.Ι. κατανέμεται με βάση ενδεικτικούς δείκτες ποιότητας και επιτευγμάτων, στους οποίους μπορεί να αξιολογείται κάθε Α.Ε.Ι. Οι δείκτες αυτοί μπορεί να είναι ιδίως οι εξής:

- η ποιότητα και αποτελεσματικότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας, η οποία αξιολογείται με βάση ιδίως την αριθμητική σχέση των αποφοίτων προς τους εισερχόμενους φοιτητές, την αξιολόγηση των παρεχόμενων εκπαιδευτικών υπηρεσιών από τους φοιτητές και την πορεία επαγγελματικής απορρόφησης των αποφοίτων,
- η ερευνητική δραστηριότητα, η οποία αξιολογείται με βάση ιδίως τον αριθμό των μελών του επιστημονικού προσωπικού που επιτυγχάνουν χρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Έρευνας, τον αριθμό των Κέντρων Αριστείας στην έρευνα, τον αριθμό των μελών Δ.Ε.Π. που κατέχουν θέσεις στα κεντρικά όργανα διοίκησης διεθνών ακαδημαϊκών ή ερευνητικών οργανισμών ή διεθνών επιστημονικών εταιρειών, τον αριθμό δημοσιεύσεων ανά καθηγητή, τον αριθμό ετεροαναφορών ανά καθηγητή, τον αριθμό ανά καθηγητή απλών συμμετοχών σε διεθνή ανταγωνιστικά προγράμματα έρευνας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων διεθνών οργανισμών και τον αριθμό ανά καθηγητή συμμετοχών με συντονιστικό ρόλο σε ανταγωνιστικά προγράμματα έρευνας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων διεθνών οργανισμών,
- η διεθνοποίηση, η οποία αξιολογείται με βάση ιδίως τον αριθμό των αλλοδαπών φοιτητών σε αναλογία με τον συνολικό αριθμό εγγεγραμμένων φοιτητών, των φοιτητών που φοιτούν στο ίδρυμα μέσω των ευρωπαϊκών και διεθνών εκπαιδευτικών προγραμμάτων, των φοιτητών που φοιτούν στο εξωτερικό μέσω ευρωπαϊκών και διεθνών εκπαιδευτικών προγραμμάτων, καθώς και τον αριθμό συμφωνιών συνεργασίας με άλλα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της Ελλάδας ή του εξωτερικού.

- γ) Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του Ανώτατου Συμβουλίου της ΕΘ.Α.Α.Ε., ορίζονται τα κριτήρια κατανομής και οι δείκτες ποιότητας και επιτευγμάτων των υποπαρ. α' και β', ο τρόπος με τον οποίο αυτοί σταθμίζονται και συνδυάζονται, μπορεί να ορίζονται ορισμένα ή όλα τα κριτήρια ή δείκτες ως υποχρεωτικοί για τα Α.Ε.Ι., καθώς και να ορισμένα κριτήρια ή δείκτες ως προαιρετικοί για τα Α.Ε.Ι. και, στην τελευταία περίπτωση, να ορίζεται περαιτέρω το πλήθος των κριτηρίων ή δεικτών τα οποία πρέπει να επιλέξει κάθε Α.Ε.Ι., καθώς και κάθε σχετική διαδικασία.
- δ) Αν ένα Α.Ε.Ι. δεν επιτύχει τους δείκτες ποιότητας και επιτευγμάτων στους οποίους έχει επιλέξει να αξιολογηθεί, σύμφωνα με την υποπαρ. β', τότε η επιχορήγηση που δεν θα λάβει ως συνέπεια της αξιολόγησής του θα κατανεμηθεί στην επιχορήγηση των λοιπών Α.Ε.Ι., σύμφωνα με τα ειδικότερα προβλεπόμενα στην απόφαση της υποπαρ. γ'.
- ε) Η τακτική επιχορήγηση κατανέμεται στα Α.Ε.Ι. με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, που εκδίδεται μέχρι τον Ιανουάριο εκάστου έτους, ύστερα από πρόταση του Ανώτατου Συμβουλίου της ΕΘ.Α.Α.Ε.

Στην επιχορήγηση από τον κρατικό προϋπολογισμό που κατανέμεται στα ιδρύματα με την ως άνω διαδικασία, συμπεριλαμβάνονται, ειδικότερα, οι λειτουργικές δαπάνες του Τακτικού Προϋπολογισμού, εξαιρουμένου του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.

Το νέο εθνικό πλαίσιο για την τριτοβάθμια Εκπαίδευση -«Νέοι Ορίζοντες για τα ΑΕΙ»

Ο νέος νόμος πλαίσιο ν. 4957/2022 για την τριτοβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα, με τίτλο : «Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις.» προβλέπει νέες βασικές ρυθμίσεις στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση.

Καθιερώνεται :

- α) νέο μοντέλο διοίκησης,
β) βελτιώνεται η φοιτητική ζωή και η καθημερινότητα διδασκόντων και υπαλλήλων,

γ) καθιερώνονται οι μετακινήσεις φοιτητών από σχολή σε σχολή μέσω του ελληνικού "Erasmus" ενώ συνδέονται οι σπουδές με την αγορά εργασίας και θεσμοθετούνται τα διπλά πτυχία και τα βιομηχανικά διδακτορικά.

δ) Επιπλέον καθιερώνονται Κοινά και διπλά πτυχία, start-ups φοιτητών, νέες αξιοκρατικές διαδικασίες εκλογής Καθηγητών, θέσπιση Κέντρου Ψυχολογικής Υποστήριξης σε φοιτητές και διδάσκοντες των ΑΕΙ, πρακτική άσκηση.

Βασικές Διατάξεις του νέου Νόμου Πλαισίου για τα ΑΕΙ

Όργανα Διοίκησης ΑΕΙ

Τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα έχουν τα ακόλουθα όργανα, καθένα εκ των οποίων ασκεί τις αρμοδιότητες που καθορίζονται στο παρόν Κεφάλαιο:

- α) το Συμβούλιο Διοίκησης,
- β) τη Σύγκλητο,
- γ) τον Πρύτανη,
- δ) τους Αντιπρυτάνεις,
- ε) τον Εκτελεστικό Διευθυντή.

Συμβούλιο Διοίκησης

α) Το Συμβούλιο Διοίκησης (Σ.Δ.) αποτελείται από έντεκα (11) μέλη, εκ των οποίων έξι (6) μέλη είναι εσωτερικά και πέντε (5) μέλη είναι εξωτερικά. Η θητεία των μελών του Σ.Δ. είναι τετραετής.

Ως εξωτερικά μέλη δύναται να επιλέγονται Καθηγητές Πανεπιστημίων της αλλοδαπής, φυσικά πρόσωπα με ευρεία αναγνώριση ή συμβολή στον πολιτισμό, τις τέχνες, τα γράμματα ή τις επιστήμες, την οικονομία ή την κοινωνία, καθώς και εκπρόσωποι διεθνών οργανισμών ή κοινωνικών εταίρων.

Ο Πρύτανης του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) προεδρεύει των εργασιών του Συμβουλίου Διοίκησης (Σ.Δ.), καταρτίζει την ημερήσια διάταξη, συγκαλεί τις συνεδριάσεις του και μεριμνά για την υλοποίηση των αποφάσεών του.

Οποιοδήποτε μέλος του Σ.Δ. δύναται να ζητήσει από τον Πρύτανη την εισαγωγή θέματος στην ημερήσια διάταξη, εφόσον το θέμα εμπίπτει στις αρμοδιότητες του

Σ.Δ., καθώς και να ζητήσει από τον Πρύτανη να συγκαλέσει εκτάκτως το Σ.Δ., εφόσον υφίσταται σπουδαίος λόγος.

Το Σ.Δ. λειτουργεί νομίμως υπό την προϋπόθεση ότι τα υπόλοιπα μέλη επαρκούν για την επίτευξη της απαιτούμενης απαρτίας.

Εκτελεστικός Διευθυντής

Σε κάθε Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (Α.Ε.Ι.) συνιστάται θέση Εκτελεστικού Διευθυντή επί θητεία, που υπάγεται απευθείας στο Συμβούλιο Διοίκησης (Σ.Δ.) του Α.Ε.Ι. Ο Εκτελεστικός Διευθυντής επιλέγεται κατόπιν δημόσιας πρόσκλησης, που επισπεύδεται με επιμέλεια του Πρύτανη του Α.Ε.Ι. Η θητεία του Διευθυντή είναι παράλληλη με τη θητεία του Σ.Δ.

Ο Εκτελεστικός Διευθυντής του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) προϊστάται των οργανικών μονάδων του Α.Ε.Ι. και του προσωπικού τους, πλην της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, συντονίζει και εποπτεύει το έργο τους, μεριμνά για την ομαλή και αποτελεσματική διοικητική και οικονομική λειτουργία του Α.Ε.Ι., την εφαρμογή του στρατηγικού σχεδίου και της ετήσιας στοχοθεσίας του και συνεργάζεται με τους προϊσταμένους και το λοιπό προσωπικό των οργανικών μονάδων του Α.Ε.Ι. με σκοπό την εκπλήρωση της αποστολής του.

Αυτοδυναμία Ακαδημαϊκών Μονάδων

Οι ακαδημαϊκές μονάδες του Ανωτάτου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) καθίστανται αυτοδύναμες, εφόσον πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) τα Τμήματα έχουν κατ' ελάχιστον οκτώ (8) μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού, εκ των οποίων τα δύο (2) είναι της βαθμίδας του Καθηγητή ή Αναπληρωτή Καθηγητή και οργανώνουν και παρέχουν κατ' ελάχιστον ένα (1) πρόγραμμα πρώτου κύκλου σπουδών, στο οποίο εγγράφονται φοιτητές. Οι προϋποθέσεις του προηγούμενου εδαφίου ισχύουν και για την αυτοδυναμία των Μονομηματικών Σχολών.

Συμβούλιο Φοιτητών

Σε κάθε Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (Α.Ε.Ι.) συστήνεται Συμβούλιο Φοιτητών, το οποίο αποτελείται από το σύνολο των εκπροσώπων των φοιτητών που συμμετέχει στις Κοσμητείες των Σχολών του Α.Ε.Ι. Η θητεία του Συμβουλίου Φοιτητών είναι ετήσια.

Οργάνωση και Λειτουργία Προγραμμάτων Σπουδών

Τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.) οργανώνουν προγράμματα σπουδών που διαρθρώνονται σε τρεις (3) κύκλους, ως εξής:

α) Ο πρώτος κύκλος αφορά στην οργάνωση Προγραμμάτων Προπτυχιακών Σπουδών (Π.Π.Σ.) με ελάχιστο αριθμό διακοσίων σαράντα (240) πιστωτικών μονάδων (European Credit Transfer and Accumulation System -ECTS) και ελάχιστη διάρκεια οκτώ (8) ακαδημαϊκών εξαμήνων, με εξαίρεση τα προγράμματα σπουδών εφαρμοσμένων επιστημών και τεχνολογίας που έχουν ελάχιστο αριθμό διακοσίων δέκα (210) πιστωτικών μονάδων και ελάχιστη διάρκεια επτά (7) ακαδημαϊκών εξαμήνων, η επιτυχής ολοκλήρωση των οποίων οδηγεί στο επίπεδο έξι (6) του Εθνικού και Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων.

Ο δεύτερος κύκλος αφορά στην οργάνωση Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) με ελάχιστο αριθμό εξήντα (60) πιστωτικών μονάδων (ECTS) και ελάχιστη διάρκεια δύο (2) ακαδημαϊκών εξαμήνων, η επιτυχής ολοκλήρωση των οποίων οδηγεί στο επίπεδο επτά (7) του Εθνικού και Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων, σύμφωνα με το άρθρο 47 του ν. 4763/2020.

γ) Ο τρίτος κύκλος αφορά στην οργάνωση Διδακτορικών Προγραμμάτων Σπουδών (Δ.Π.Σ.), με ελάχιστη διάρκεια τριών (3) ακαδημαϊκών ετών, η επιτυχής ολοκλήρωση των οποίων οδηγεί στο επίπεδο οκτώ (8) του Εθνικού και Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων.

Σημειώνεται, αναφορικά με τα Διδακτορικά Προγράμματα Σπουδών, η θέσπιση των Βιομηχανικών Διδακτορικών.

Οι υποψήφιοι που πληρούν τις προϋποθέσεις δύνανται να υποβάλλουν αίτηση για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής σε συνεργασία με επιχείρηση ή βιομηχανία που εδρεύει ή παράρτημά της λειτουργεί στην ημεδαπή, η οποία αφορά στη διεξαγωγή βιομηχανικής ή εφαρμοσμένης έρευνας με σκοπό την εξαγωγή ερευνητικών αποτελεσμάτων για την παραγωγή καινοτόμων προϊόντων ή υπηρεσιών.

Οργάνωση και λειτουργία Ξενόγλωσσων Προγραμμάτων Σπουδών και συμμετοχή σε Ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια

Τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.) δύνανται να διοργανώνουν προγράμματα σπουδών πρώτου κύκλου σε ξένη γλώσσα (Ξενόγλωσσα Προγράμματα Σπουδών - Ξ.Π.Σ.), τα οποία εντάσσονται στον στρατηγικό σχεδιασμό του Α.Ε.Ι., αποσκοπούν στην προαγωγή της γνώσης, διέπονται από επιστημονική συνοχή και πληρούν προϋποθέσεις που εγγυώνται υψηλό επίπεδο σπουδών. Τα Ξ.Π.Σ. απευθύνονται αποκλειστικά σε αλλοδαπούς πολίτες χωρών εντός ή εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίοι είναι απόφοιτοι λυκείων ή αντίστοιχων σχολείων με φυσική έδρα στην αλλοδαπή. Οι ενδιαφερόμενοι, εφόσον έχουν παρακολουθήσει με πλήρη φοίτηση τις δύο (2) τελευταίες τάξεις του λυκείου ή αντίστοιχου σχολείου σε χώρα της αλλοδαπής, προσκομίζουν απολυτήριο λυκείου ή άλλον ισοδύναμο τίτλο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που τους παρέχει δικαίωμα εισαγωγής στα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της χώρας στην οποία αποφοιτούν.

Οργάνωση και λειτουργία Κέντρων Επιμόρφωσης και Διά Βίου Μάθησης-ΚΕΔΙΒΙΜ

Με απόφαση της Συγκλήτου δύνανται να ιδρύεται Κέντρο Επιμόρφωσης και Διά Βίου Μάθησης (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.) στο Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (Α.Ε.Ι.).

Σκοπός του Κέντρου Επιμόρφωσης και Διά Βίου Μάθησης (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.) του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) είναι η οργάνωση των πάσης φύσεως εκπαιδευτικών και επιμορφωτικών προγραμμάτων, τα οποία δεν αφορούν σε προγράμματα τυπικής εκπαίδευσης.

Πανεπιστημιακά Κέντρα Έρευνας και Καινοτομίας

Με απόφαση της Συγκλήτου ιδρύεται σε κάθε Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (Α.Ε.Ι.) Πανεπιστημιακό Κέντρο Έρευνας και Καινοτομίας (ΠΑ.Κ.Ε.Κ.), ως αυτοτελής ερευνητική μονάδα. Αποστολή του ΠΑ.Κ.Ε.Κ. είναι η ανάπτυξη της βασικής, εφαρμοσμένης και διεπιστημονικού χαρακτήρα έρευνας στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας και της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, η προαγωγή της διεπιστημονικής γνώσης, της τεχνολογίας και της

καινοτομίας, η ανάπτυξη των γραμμάτων και των τεχνών, η διασφάλιση αποτελεσματικής αλληλεπίδρασης μεταξύ της εκπαίδευσης και της έρευνας, η κατάρτιση και αξιοποίηση ερευνητικού δυναμικού, καθώς και η ικανοποίηση των εκπαιδευτικών, ερευνητικών, κοινωνικών, πολιτιστικών και αναπτυξιακών αναγκών της χώρας και η συμβολή στην οικονομική ανάπτυξη σε τοπικό, εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

Θέματα Διασφάλισης Ποιότητας και Στρατηγικού Σχεδιασμού

Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας

Σε κάθε Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (Α.Ε.Ι.) συνιστάται διοικητική δομή, το επίπεδο και η διοικητική διάρθρωση της οποίας καθορίζονται στον Οργανισμό του Ιδρύματος, με ονομασία «Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας» (ΜΟ.ΔΙ.Π.). Η ΜΟ.ΔΙ.Π. είναι λειτουργικά ανεξάρτητη από τις λοιπές οργανικές μονάδες και εποπτεύεται από τον Πρύτανη ή τον αρμόδιο Αντιπρύτανη, στον οποίο έχει εκχωρηθεί η σχετική αρμοδιότητα.

Αποστολή της ΜΟ.ΔΙ.Π. είναι η συνεχής βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου του Ιδρύματος, καθώς και η αποτελεσματική λειτουργία και απόδοση των υπηρεσιών του, σύμφωνα με τις διεθνείς πρακτικές, ιδίως του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης, και τις κατευθυντήριες οδηγίες της Εθνικής Αρχής Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘ.Α.Α.Ε.). Η ΜΟ.ΔΙ.Π. διαρθρώνεται εσωτερικά από: α) την Επιτροπή Διασφάλισης Ποιότητας και β) την Υπηρεσία Διασφάλισης Ποιότητας

Μονάδα Στρατηγικού Σχεδιασμού

Σε κάθε Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (Α.Ε.Ι.) συνιστάται «Μονάδα Στρατηγικού Σχεδιασμού», το επίπεδο και η οργανωτική διάρθρωση της οποίας καθορίζονται στον Οργανισμό του Α.Ε.Ι. Η Μονάδα Στρατηγικού Σχεδιασμού είναι αυτοτελής και ανεξάρτητη υπηρεσία, που υπάγεται απευθείας στον Πρύτανη του Α.Ε.Ι. και συνεργάζεται με το Συμβούλιο Διοίκησης.

Αποστολή της Μονάδας Στρατηγικού Σχεδιασμού είναι η κατάρτιση του στρατηγικού σχεδίου του Α.Ε.Ι. και η σύνταξη σχεδίων συμφωνιών προγραμματικού σχεδιασμού του άρθρου 15 του ν. 4653/2020 (Α' 12). Η Μονάδα διαρθρώνεται εσωτερικά από: α) την Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού και β) την Υπηρεσία Στρατηγικού Σχεδιασμού.

Επιτροπή Ισότητας των Φύλων και Καταπολέμησης των Διακρίσεων

Με απόφαση του Συμβουλίου Διοίκησης συνιστάται και συγκροτείται σε κάθε Α.Ε.Ι. Επιτροπή Ισότητας των Φύλων και Καταπολέμησης των Διακρίσεων ως συμβουλευτικό όργανο του Ιδρύματος και των οργάνων διοίκησής του. Αποστολή της Επιτροπής είναι η προώθηση της ισότητας των φύλων και της καταπολέμησης των διακρίσεων με βάση το φύλο, την φυλετική ή εθνοτική καταγωγή, τη θρησκεία ή τις πεποιθήσεις, την κατάσταση υγείας/αναπηρίας, την ηλικία ή τον γενετήσιο προσανατολισμό σε όλα τα επίπεδα λειτουργίας και σε όλες τις διαδικασίες και δραστηριότητες της ακαδημαϊκής ζωής. Η Επιτροπή συμβάλλει στην πρόληψη και αντιμετώπιση κάθε είδους διακρίσεων και στην πρόληψη και αντιμετώπιση του σεξισμού, της σεξουαλικής παρενόχλησης και κάθε είδους παρενοχλητικής συμπεριφοράς.

Μεταξύ των άλλων ο εν λόγω Νόμος Πλαίσιο προβλέπει την συγκρότηση :

Επιτροπής Ισότητας Πρόσβασης Ατόμων με Αναπηρία και Ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Επιτροπή Ψηφιακής Διακυβέρνησης

Επιτροπή Μεταφοράς Τεχνολογίας , Καινοτομίας και Νεοφυούς Επιχειρηματικότητας.

Το Εθνικό Σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας και τα Ελληνικά Τριτοβάθμια Εκπαιδευτικά Ιδρύματα

Σύμφωνα με την Ετήσια Έκθεση του 2021 για την Ποιότητα της Ανώτατης Εκπαίδευσης στην Ελλάδα , η οποία εκπονήθηκε από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης - ΕΘΑΑΕ διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα :

Το έργο της πιστοποίησης των Εσωτερικών Συστημάτων Διασφάλισης Ποιότητας (ΕΣΔΠ) του συνόλου των ελληνικών Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων ολοκληρώθηκε με επιτυχία , με σημαντική βελτίωση στη λειτουργία των ΕΣΔΠ.

Σημειώνεται ότι έχει πλέον αναπτυχθεί η κουλτούρα ποιότητας στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της Χώρας και η συντριπτική πλειοψηφία της ακαδημαϊκής κοινότητας έχει αποδεχθεί την διαδικασία της εξωτερικής αξιολόγησης .

Παράλληλα συνεχίστηκε η πιστοποίηση των προγραμμάτων σπουδών και διαπιστώνεται μια ποιοτική βελτίωση της ποιότητας των σπουδών , ενώ συγχρόνως καταγράφεται η προσπάθεια που καταβάλλεται εκ μέρους των Ιδρυμάτων προκειμένου να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις (διεργασίες και διαδικασίες) των προτύπων ποιότητας.

Σ' αυτό συνετέλεσε σε μεγάλο βαθμό η σύσταση και λειτουργία σε κάθε ΑΕΙ η αντίστοιχη ΜΟΔΙΠ και ο ρόλος της στην προσπάθεια της επικοινωνίας της με τα Τμήματα .

Κατά την διάρκεια της εξωτερικής αξιολόγησης εκ μέρους της ΕΘΑΑΕ εντοπίστηκαν ορισμένες αδυναμίες οι οποίες συνοψίζονται στα εξής πεδία απαιτήσεων του προτύπου της ΕΣΔΠ:

- Σχεδιασμός και δομής προγραμμάτων
Βασική διαπίστωση: Μαθήματα τα οποία δεν ανταποκρίνονται και δεν έχουν ενσωματώσει σύγχρονες επιστημονικές γνώσεις , και εξελίξεις στο κοινωνικό, οικονομικό και τεχνολογικό τομέα. Ενώ σε προγράμματα σπουδών περιλαμβάνονται μαθήματα με επικαλύψεις.
Η αδυναμία των Ιδρυμάτων να ξεπεράσουν αγκυλώσεις εσωστρέφεια με αποτέλεσμα να απαιτείται να καταβληθεί μεγαλύτερη προσπάθεια για την συνεργασία και ενεργοποίηση των κατεχοχών ενδιαφερόμενων μερών (κοινωνικοί εταίροι, τοπική κοινωνία κλπ).
- Υποδομές και μαθησιακό περιβάλλον , παρεχόμενες υπηρεσίες προς τους φοιτητές

Η μειωμένη χρηματοδότηση των ΑΕΙ δημιουργεί όπως είναι αναμενόμενο στη δυνατότητα βελτίωσης των υποδομών, τον εκσυγχρονισμό του υφιστάμενου εξοπλισμού, την επαρκή συντήρησή τους, και την επιβράδυνσή τους στην ψηφιακή και πράσινη μετάβαση. Μάλιστα σε ορισμένα ΑΕΙ εντοπίζονται προβλήματα για την τήρηση των κανόνων της υγείας και ασφάλειας με αντίκτυπο το σύνολο της πανεπιστημιακής κοινότητας του αντίστοιχου Ιδρύματος.

- **Ποιότητα και αριθμός διδακτικού προσωπικού**

Αναφορικά με το διδακτικό προσωπικό εντοπίζεται μια μικρή σχετική αναλογία σε σύγκριση με τα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα του Εξωτερικού διδασκόντων και φοιτητών. Το πρόβλημα γίνεται εντονότερο καθώς οι πολιτικές ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού του κάθε ιδρύματος αδυνατούν να επιλύσουν προβλήματα που σχετίζονται με την επιμόρφωση του στελεχιακού δυναμικού και την έλλειψη κινήτρων εξέλιξης.

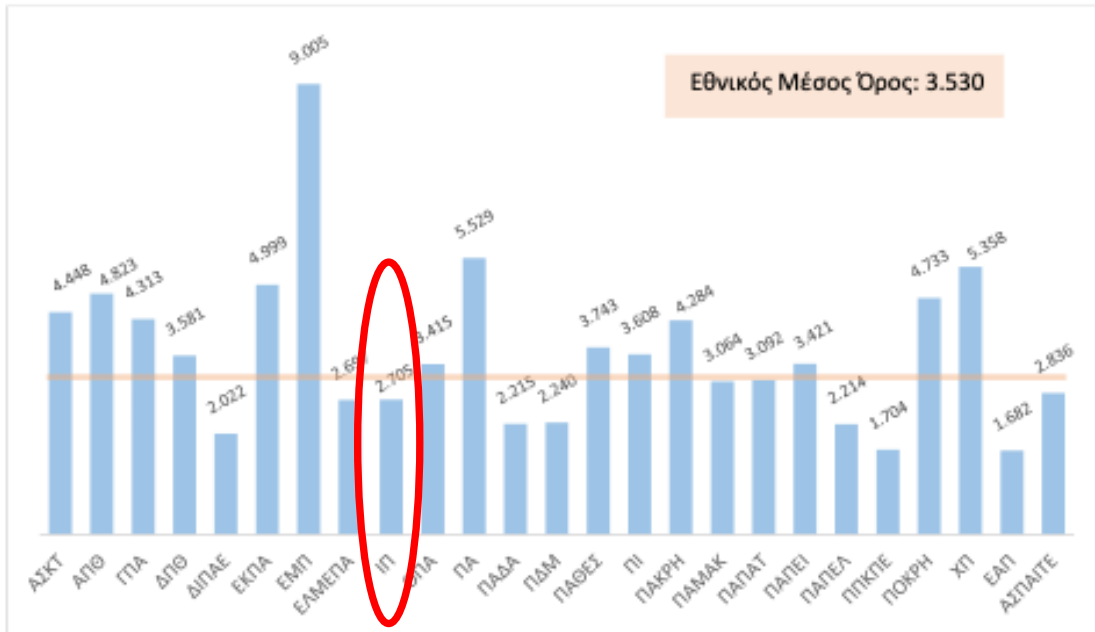
Μια διαχρονική και εγγενή αδυναμία των ελληνικών ΑΕΙ είναι η δυνατότητα να διαμορφώσουν ένα ελκυστικό ακαδημαϊκό και ερευνητικό περιβάλλον για την πρόσληψη ακαδημαϊκών συνεργατών από το εξωτερικό εγνωσμένης επιστημονικής επάρκειας και κύρους.

Μια αδυναμία των ελληνικών ΑΕΙ το οποίο αποτελεί για τον Ευρωπαϊκό Χώρο της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης βασικό ποιοτικό στόχο είναι η Ισότητα των φύλων και η συμπερίληψη των Ατόμων με ειδικές ανάγκες στο ακαδημαϊκό γίνεσθαι.

1. Ποιοτικοί Δείκτες Ελληνικών Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων

Ίδρυμα	Μόνιμο προσωπικό			
	ΔΕΠ	ΕΕΠ & ΕΔΙΠ	ΕΤΕΠ	Διοικητικό Προσωπικό
Γενικό σύνολο ΑΕΙ	10.053	2.241	1.141	6.341
ΑΠΘ	1.640	465	131	562
ΑΣΚΤ	43	38	7	49
ΓΠΑ	194	75	39	126
ΔΠΘ	529	82	64	220
ΔΙΠΑΕ	404	58	54	246
ΕΚΠΑ	1.631	306	169	1.356
ΕΜΠ	408	253	118	492
ΕΑΠ	44	0	0	49
ΕΛΜΕΠΑ	168	22	35	141
ΙΠ	170	35	8	90
ΟΠΑ	177	12	14	150
ΠΑ	317	54	27	257
ΠΑΔΑ	631	93	88	341
ΠΔΜ	213	41	26	152
ΠΑΘΕΣ	690	137	89	424
ΠΙ	524	121	54	294
ΠΑΚΡΗ	454	91	41	279
ΠΑΜΑΚ	202	40	15	152
ΠΑΠΑΤ	714	136	82	422
ΠΑΠΕΙ	186	10	10	90
ΠΑΠΕΛ	278	47	40	155
ΠΠΚΠΕ	198	22	5	109
ΠΟΚΡΗ	115	81	13	96
ΧΠ	69	12	11	36
ΑΣΠΑΙΤΕ	54	10	1	53

Κατανομή Προσωπικού ανά Ίδρυμα

Ετήσια συνολική χρηματοδότηση ανά φοιτητή /ανά ίδρυμα για το 2021

Με τον σχετικό πίνακα της ΕΘΑΑΕ διαπιστώνεται ότι τα κάτωθι ΑΕΙ :

- Διεθνές Πανεπιστήμιο Ελλάδα
- Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο
- Ιόνιο Πανεπιστήμιο
- Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής
- Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
- Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
- Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Σπουδών
- Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

έχουν ετήσια χρηματοδότηση ανά φοιτητή κάτω από το μέσο όρο της ετήσιας χρηματοδότησης.

2. Ερευνα/Ερευνητές με την μεγαλύτερη επιρροή

- Στο σύνολο των Ελλήνων ερευνητών με την μεγαλύτερη επιρροή η κατάταξη των ελληνικών πανεπιστημίων έχει ως εξής

Το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο βρίσκεται στη πρώτη θέση και ακολουθεί στη δεύτερη θέση το Πανεπιστήμιο της Κρήτης.

- Αντίστοιχα στη βάση Google Scholar το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο βρίσκεται στη πρώτη θέση
- Στη συμμετοχή των Ελληνικών Πανεπιστημίων στο Ερευνητικό Πρόγραμμα της ΕΕ HORIZON 2020:
 - Την πρώτη θέση καταλαμβάνει το ΕΜΠ
 - Τη δεύτερη θέση το ΑΠΘ
 - Την τρίτη θέση το Πανεπιστήμιο της Πάτρας.

3. Εκθέσεις πιστοποίησης

Οι πιστοποιήσεις των ΠΠΣ που πραγματοποιήθηκαν μέχρι το τέλος του 2021 αναδεικνύουν την πλήρη συμμόρφωση σε τουλάχιστον 8 από τις αρχές του προτύπου να πετυχαίνουν:

- Το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών από τα 8 ΠΠΣ βαθμολογούνται με υψηλή βαθμολογία τα 7.
- Το ΕΜΠ από τα 9 ΠΠΣ να βαθμολογούνται με υψηλή βαθμολογία τα 6
- Το ΑΠΘ από τα 42 ΠΠΣ να βαθμολογούνται με υψηλή βαθμολογία τα 42

4. Δείκτες Επίδοσης των Ιδρυμάτων

Σύμφωνα με την ΕΘΑΑΕ οι δείκτες επίδοσης των Ιδρυμάτων παρουσιάζουν τις ακόλουθες επιδόσεις:

- Δείκτης Α1.2 - Ποσοστό αποφοίτων στην κανονική διάρκεια σπουδών (ν)
Ο εθνικός μέσος όρος ήταν 16% με τις υψηλότερες επιδόσεις:
 1. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας 29%
 2. Πανεπιστήμιο Αιγαίου 26%
 3. ΑΠΘ / Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων 25%
- Δείκτης Α1.3 - Μέσος χρόνος λήψης πτυχίου (απόκλιση από 1)

Ο εθνικός μέσος όρος είναι 0,45

Οι καλύτερες επιδόσεις σημειώνονται:

1. Πανεπιστήμιο Θράκης 0,24
2. ΑΠΘ/Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο 0,29
3. Πανεπιστήμιο Αιγαίου 0,3

- Δείκτης A2.1 - Αριθμός ενεργών ΠΜΣ/Αριθμό Τμημάτων

Ο εθνικός μέσος όρος είναι 2,30

Οι καλύτερες επιδόσεις σημειώνονται :

1. Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο 5.17
2. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας 4.38
3. ΑΠΘ 3,93

- Δείκτης A2.2 - Αναλογία μεταπτυχιακών/προπτυχιακών φοιτητών

Ο εθνικός μέσος όρος είναι 0.13 Μεταπτυχιακοί φοιτητές ανά προπτυχιακό

Οι καλύτερες επιδόσεις σημειώνονται :

1. Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο 0,32
2. Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο 0,29
3. Πανεπιστήμιο Πειραιώς 0,28

- Δείκτης A4.1.1 - Μέσο πλήθος επιστημονικών δημοσιεύσεων με κριτές ανά μέλος ΔΕΠ

Ο εθνικός μέσος όρος είναι 2,23

Οι καλύτερες επιδόσεις σημειώνονται :

1. ΕΜΠ 4,35
2. Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο 4,26
3. Πολυτεχνείο Κρήτης 3,35

- Δείκτης A4.2.1 - Μέσο πλήθος αναφορών (citations) ανά μέλος ΔΕΠ

Ο εθνικός μέσος όρος είναι : 128

Οι καλύτερες επιδόσεις σημειώνονται :

1. Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο 4,26
2. ΕΜΠ 290
3. Πανεπιστήμιο Κρήτης 239

- Δείκτης A5.1 - Θέση του ΑΕΙ στις διεθνείς αξιολογήσεις

Οι καλύτερες επιδόσεις σημειώνονται :

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο :θέση 86

1. ΑΠΘ: θέση 206
2. ΕΜΠ: 331
3. Πηγή: ΕΘΑΑΕ ετήσια έκθεση για την ποιότητα της Ανώτατης Εκπαίδευσης

Συμπεράσματα

Οι προαναφερόμενοι Ποιοτικοί Δείκτες επίδοσης των Ελληνικών ΑΕΙ αποτυπώνουν στο σύνολο των δεικτών μια διαφορά στις επιδόσεις των Ιδρυμάτων του Κέντρου (Αθήνα/Θεσσαλονίκη) με τα αντίστοιχα της Περιφέρειας .

Σημειώνεται ότι από την περιφέρεια το Πανεπιστήμιο Κρήτης, Πολυτεχνείο /Πανεπιστήμιο Αγαίου σημειώνουν καλές επιδόσεις σε ορισμένους δείκτες .

Στο σύνολο των δεικτών επίδοσης ένας μέσος όρος 12 Ιδρυμάτων από το σύνολο των ιδρυμάτων της Χώρας δηλαδή το 50 % σημειώνει επιδόσεις κάτω από τον εθνικό μέσο όρο.

Γεγονός που έχει επίδραση αφενός στην πρόσθετη χρηματοδότηση κατά 20 % λόγω των ποιοτικών κριτηρίων , αφετέρου την ποιότητα του πανεπιστημιακού περιβάλλοντος σε σχέση με την αριστεία στην έρευνα και τις επιδόσεις του επιστημονικού προσωπικού.

Αναφορικά με το Εσωτερικό Σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας ΕΣΔΠ των Ελληνικών Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων σημειώνεται ότι στο σύνολό τους τα Ιδρύματα έχουν εφαρμόσει στη πράξη τις σχετικές διατάξεις του 4009/2011 για την συγκρότηση των ΜΟΔΙΠ και την ανάπτυξη της πολιτικής , στρατηγικής και των απαιτούμενων διαδικασιών για την συνεχή βελτίωση της ποιότητας του έργου και των υπηρεσιών του εκάστοτε ΑΕΙ.

Μέσα από τη λειτουργία των ΜΟΔΙΠ όπως αυτές καθορίζονται από το Ν.4009/2011 , Άρθρο 14, κάθε Ιδρυμα έχει ήδη προωθήσει και υλοποιεί τους ποιοτικούς του στόχους οι οποίοι συνοψίζονται :

1. Ανάπτυξη πολιτικής, στρατηγικής και διαδικασιών βελτίωσης του Ιδρύματος
2. Οργάνωση, λειτουργία και βελτίωση συστήματος διασφάλισης ποιότητας

3. Συντονισμός και υποστήριξη των διαδικασιών αξιολόγησης των μονάδων
4. Υποστήριξη διαδικασιών εξωτερικής αξιολόγησης και πιστοποίησης των Π.Σ

Μέσα από την ενδελεχή μελέτη και ανάλυση των ΕΣΔΠ των ελληνικών ΑΕΙ διαπιστώνεται ότι ο σχεδιασμός και η ανάπτυξη του ΕΣΔΠ συμμορφώνεται πλήρως με τις αρχές και κατευθύνσεις της ΕΘΑΑΕ και σε γενικές γραμμές το ΕΣΔΠ (Εγχειρίδιο Ποιότητας , Πολιτική Ποιότητας , Στόχοι κλπ.) του κάθε Ιδρύματος παρουσιάζουν τα ίδια χαρακτηριστικά ως προς το περιεχόμενό τους . Οι διαφορές εστιάζονται κυρίως σε δύο βασικά πεδία σε κάθε Ίδρυμα

- α) Τον βαθμό ενσωμάτωσης και ενεργοποίησης του συνόλου του ανθρώπινου δυναμικού της ακαδημαϊκής κοινότητας με τους διακριτούς του ρόλους στις προβλεπόμενες διεργασίες /διαδικασίες του ΕΣΔΠ.
- β) Τον βαθμό της διοικητικής, επιχειρησιακής επάρκειας και οργανωσιακής γνώσης του κάθε ιδρύματος και την προσαρμογή και διαλειτουργικότητα με το ΕΣΔΠ
- γ) Η ικανότητα του Ιδρύματος να βελτιώνει τους ποιοτικούς του δείκτες μέσα από την συνεχή βελτίωση και τις διορθωτικές παρεμβάσεις στις εσωτερικές και εξωτερικές επιθεωρήσεις του ΕΣΔΠ.

2. Τεχνολογικά Περιβαλλοντικά Θέματα

2.1 Εθνική Στρατηγική για τον Ψηφιακό Μετασχηματισμό /Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού

Όραμα

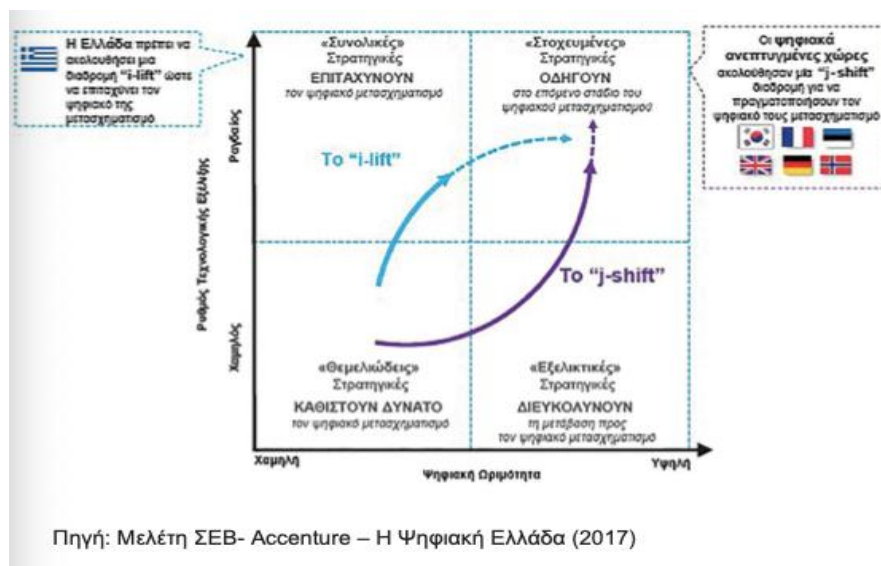
«Η αξιοποίηση των ευκαιριών της ψηφιακής επανάστασης θα κρίνει σε μεγάλο βαθμό την ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας και την ευημερία της κοινωνίας. Δεν αρκεί πλέον να ακολουθούμε τις εξελίξεις, αλλά ήρθε η στιγμή να διαμορφώσουμε το δικό μας αναπτυξιακό πρότυπο στην 4η Βιομηχανική Επανάσταση, δίνοντας έμφαση στις ανθρώπινες δεξιότητες και στην επιχειρηματικότητα με την υποστήριξη των ψηφιακών υποδομών και ενός ψηφιακού κράτους.

Η Ελλάδα έχει αντιληφθεί την αναγκαιότητα της μετάβασής της προς την ψηφιακή οικονομία και κοινωνία. Η χώρα μας πρέπει να «κλείσει» τις πολλές εκκρεμότητες που ακόμα έχει με την 3η Βιομηχανική Επανάσταση και να βελτιώσει τη θέση της σε όλους τους δείκτες ψηφιακής ωριμότητας. Ο ψηφιακός μετασχηματισμός της χώρας δεν αποτελεί μελλοντική συνθήκη – είναι η άμεση ανάγκη και προτεραιότητα μας.

Για να πετύχουμε αυτό το στόχο, το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης λειτουργεί συντονισμένα και συνεργάζεται με τον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, τους ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς της χώρας, την ακαδημαϊκή και επιστημονική κοινότητα και την κοινωνία των πολιτών για τον ψηφιακό μετασχηματισμό της Ελλάδας, τον εκσυγχρονισμό της Δημόσιας Διοίκησης, την καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη και της επιχείρησης, αλλά και τη δημιουργία νέων, επιπρόσθετων πηγών οικονομικής ανάπτυξης. Σε αυτό το πλαίσιο, το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης έχει εκπονήσει και υλοποιεί μια εθνική στρατηγική για τον ψηφιακό μετασχηματισμό του συνόλου της ελληνικής κοινωνίας και οικονομίας με συγκεκριμένους στόχους και δομημένο πλάνο δράσης, στο οποίο αποτυπώνονται οι κατευθυντήριες αρχές αλλά και οι απαραίτητες βραχυπρόθεσμες και μεσοπρόθεσμες παρεμβάσεις που θα υλοποιήσουν με επιτυχία το ελληνικό όραμα για την Ψηφιακή Ελλάδα. »

Υφιστάμενη Ψηφιακή Οριμότητα

Η Ελλάδα κατατάσσεται σε χαμηλή θέση στους διεθνείς δείκτες που αξιολογούν την ψηφιακή ωριμότητα των χωρών ανά τον κόσμο. Για παράδειγμα, στο Δείκτη Ψηφιακής Οικονομίας και Κοινωνίας (Digital Economy and Society Index, DESI)¹ η χώρα κατατάσσεται στην 27η θέση μεταξύ των 28 χωρών της Ε.Ε. για το 2020, στο Δείκτη Ανάπτυξης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (E-Government Development Index, EGD²) στην 42η θέση μεταξύ των 193 κρατών της έρευνας για το 2020, κατέχοντας τη 27η θέση ανάμεσα στις 28 χώρες της Ε.Ε., στο Δείκτη Ανάπτυξης ΤΠΕ (ICT Development Index, IDI)³ η χώρα μας κατατάσσεται 38η μεταξύ 192 κρατών για το 2017 και 25η ανάμεσα στις χώρες της Ε.Ε., στο Δείκτη Ψηφιακής Εξέλιξης (Digital Evolution Index, DEI)⁴ η Ελλάδα βρίσκεται στην 38η θέση μεταξύ των 60 υπό έρευνα κρατών για το 2017, ενώ στο δείκτη Διευκόλυνσης της Ψηφιοποίησης (Enabling Digitalization Index - EDI)⁵ η Ελλάδα κατατάσσεται 43η μεταξύ 115 κρατών για το 2019.

Η Ανοικτή Επιστήμη

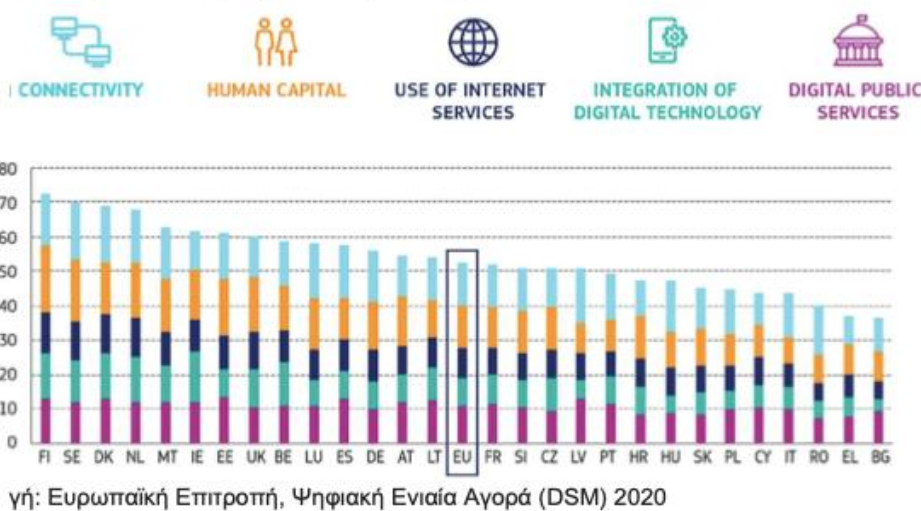
Η Ανοικτή Επιστήμη συγκροτεί το νέο πρότυπο για τη συνεργασία, υιοθέτηση και εφαρμογή καλών πρακτικών για την παραγωγή και διάθεση επιστημονικού έργου και αποτελεσμάτων της έρευνας, με άμεσο επιστημονικό, οικονομικό και κοινωνικό αντίκτυπο. Η Ανοικτή Επιστήμη αποτελεί βασική προτεραιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) ως προς τη βιώσιμη ανάπτυξη, την καλύτερη παραγωγή και αξιοποίηση

ερευνητικών αποτελεσμάτων, τη συνεργατικότητα καθώς και τον εκδημοκρατισμό της γνώσης.

Η Ανοικτή Επιστήμη συνδυάζει αρχές που χαρακτηρίζουν, μεταξύ άλλων, την ανοικτή πρόσβαση σε (α) επιστημονικές δημοσιεύσεις, (β) ερευνητικά δεδομένα (ανοιχτά δεδομένα, FAIR26), (γ) λογισμικό έρευνας, καθώς και σε (δ) υποδομές και υπηρεσίες έρευνας. Η ενσωμάτωση των αρχών αυτών στον εθνικό ερευνητικό ιστό, προϋποθέτει τη συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων φορέων: επιστημόνων και ερευνητών, ΑΕΙ και Ερευνητικών Τεχνολογικών Φορέων, οργανισμών που χρηματοδοτούν την έρευνα, ερευνητικών υποδομών, βιβλιοθηκών, εκδοτικών οίκων και εταιρειών.

Το Ευρωπαϊκό Νέφος για την Ανοικτή Επιστήμη (EOSC27) είναι το οικοσύστημα ερευνητικών δεδομένων - υποδομών που θα υποστηρίζει αποτελεσματικότερα τη διεπιστημονική έρευνα. Στόχος του EOSC είναι να εξυπηρετεί τους 1,7 εκ. ερευνητές της Ευρώπης και σταδιακά να επεκταθεί στον ευρύτερο δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα για την ανάπτυξη νέων προϊόντων, την αύξηση του ΑΕΠ και της απασχόλησης.

Διάγραμμα 2: Δείκτης Ψηφιακής Οικονομίας & Κοινωνίας (DESI) – Επίδοση κρατών μελών σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο

Η

Ενιαία Ψηφιακή Αγορά²⁸ και ο Ευρωπαϊκός Χώρος Έρευνας²⁹ αποτελούν τις σημαντικότερες ροές μέσω των οποίων εισάγονται πολιτικές και μέτρα για την Ανοικτή Επιστήμη. Η Ελλάδα υιοθετεί πλήρως τις αρχές της Ανοικτής Επιστήμης, αναλαμβάνει όλες τις αναγκαίες δράσεις για την εφαρμογή της και συμμετέχει, αναπτύσσει και ενισχύει τις προσπάθειες της ευρωπαϊκής ερευνητικής κοινότητας μέσα από

πρωτοβουλίες Ανοικτής Επιστήμης των οποίων ηγείται σε Νοτιοανατολική Ευρώπη και Βαλκάνια.

Για να συνεχίσει η Ελλάδα να εναρμονίζεται με το Ευρωπαϊκές απαιτήσεις και να επωφελείται από την Ανοικτή Επιστήμη, πρέπει να προχωρήσει στη Σύσταση Εθνικής Στρατηγικής Ανοικτής Επιστήμης και την ενδυνάμωση των εθνικών ψηφιακών υποδομών έρευνας. Η ενίσχυση των υπηρεσιών της έρευνας αποτελεί αναγκαία συνθήκη για την επιτυχία της Ανοικτής Πρόσβασης σε εθνικό επίπεδο και τη σύγκλιση με το Ευρωπαϊκό Νέφος Ανοικτής Επιστήμης (EOSC) και την Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τα Υπολογιστικά Συστήματα Υψηλών Επιδόσεων (European HPC Strategy³⁰).

Ψηφιακές ικανότητες και δεξιότητες

.Προκλήσεις

Η τέταρτη βιομηχανική επανάσταση προκαλεί και προσκαλεί τη χώρα σε μία πλήρη συνεργασία των ανθρώπων με τις ψηφιακές τεχνολογίες, ώστε οι άνθρωποι να προλαβαίνουν τις ταχύτητες με τις οποίες οι μηχανές εξελίσσονται και μαθαίνουν και να θέτουν εγκαίρως το πλαίσιο των ηθικών αξιών, των αρχών και των κανόνων που θα διασφαλίσουν την ανθρώπινη υπόσταση και αξιοπρέπεια και θα διαφυλάξουν τους δημοκρατικούς θεσμούς της χώρας.

Η επένδυση στους ανθρώπους της χώρας αποτελεί τον πυρήνα του ψηφιακού μετασχηματισμού της. Η γνώση, η εκπαίδευση και η ανάπτυξη των ψηφιακών δεξιοτήτων θα αποτελέσουν την κινητήρια δύναμη με την οποία οι πολίτες μπορούν να παίξουν ενεργό ρόλο και να συνδιαμορφώσουν το πλαίσιο υιοθέτησης και πρόκλησης αλλαγών, ώστε η χώρα να επιβιώσει στον παγκόσμιο ανταγωνισμό.

Το σχέδιο για την ανάπτυξη των ψηφιακών δεξιοτήτων στοχεύει αρχικά στην αποτύπωση και ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης σε πολιτικό, κοινωνικό, οικονομικό και τεχνολογικό επίπεδο αλλά και στην αποτύπωση των δημόσιων και ιδιωτικών παρόχων εκπαίδευσης ψηφιακών δεξιοτήτων. Οι βασικές στρατηγικές κατευθύνσεις του σχεδίου αναλύονται σε επιχειρησιακούς στόχους οι οποίοι εξειδικεύονται με σχετικά έργα. Στην πρώτη φάση προκρίνονται έργα που αφορούν σε τεχνική εξειδίκευση των βασικών παρεμβάσεων και αναφέρονται κυρίως σε μελέτες με

συγκεκριμένα παραδοτέα σε ορίζοντα 3-6 μηνών αλλά και στις απαραίτητες συνέργειες αρμόδιων φορέων για το σχεδιασμό και την υλοποίησή τους. Επιδιώκονται συνέργειες με τα αντίστοιχα αρμόδια Υπουργεία, όπως Εσωτερικών, Παιδείας και Θρησκευμάτων, Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Αγροτικής Ανάπτυξης καθώς και εποπτευόμενους οργανισμούς τους όπως ΕΚΔΔΑ, ΟΑΕΔ, ΕΟΠΠΕΠ, ΙΕΠ, ΔΗΜΗΤΡΑ κ.λπ. αλλά και συνέργειες με αντίστοιχους εκπαιδευτικούς και ερευνητικούς φορείς, επαγγελματικούς φορείς, κοινωνικούς εταίρους αλλά και φυσικά πρόσωπα που έχουν διακριθεί με τις πρωτοβουλίες τους στις ψηφιακές τεχνολογίες.

2.2 Συμβολή στην Ανάπτυξη Ψηφιακών Δεξιοτήτων μαθητών / σπουδαστών / φοιτητών / εκπαιδευτικών στις αντίστοιχες εκπαιδευτικές βαθμίδες

Συμβολή στην απόκτηση ψηφιακών δεξιοτήτων στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση

Η επόμενη παρέμβαση αφορά σε συγκεκριμένη ομάδα του πληθυσμού η οποία είναι οι σπουδαστές και φοιτητές στα πανεπιστήμια της χώρας σε προπτυχιακό, μεταπτυχιακό ή διδακτορικό επίπεδο. Βασικός άξονας της πολιτικής για τις ψηφιακές δεξιότητες είναι ότι στα πανεπιστήμια, σε επίπεδο τμημάτων ή σχολών, θα πρέπει να εξασφαλιστούν μηχανισμοί παροχής βασικών οριζόντιων αλλά και τομεακών εξειδικευμένων ψηφιακών δεξιοτήτων υποχρεωτικών για όλους τους φοιτητές, δεδομένου ότι ο ψηφιακός εγγραμματισμός σήμερα πρέπει να θεωρείται τόσο κοινωνικά αναγκαίος, όσο ο κοινός αλφαριθμητισμός τον προηγούμενο αιώνα. Ο τρόπος με τον οποίο θα πραγματοποιηθεί ενδείκνυται να είναι μέσω των θεσμών και των διαδικασιών διασφάλισης ποιότητας των πανεπιστημίων και της Εθνικής Αρχής Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘ.Α.Α.Ε), που εποπτεύει το έργο αυτό. Η πολιτική αυτή μπορεί να υλοποιηθεί με νομοθετική παρέμβαση η οποία θα θεσπίζει την υποχρεωτικότητα αυτή, εξουσιοδοτώντας την οικεία Ανεξάρτητη Αρχή να θέτει, ως απαραίτητο κριτήριο για την πιστοποίηση του εκάστοτε προγράμματος σπουδών, την παροχή ενός ελάχιστου επιπέδου ψηφιακών δεξιοτήτων και ενός συγκεκριμένου ανά κλάδο ή τμήμα ή επιστημονικό πεδίο, επιπέδου εξειδικευμένων ψηφιακών δεξιοτήτων. Παράλληλα με την προώθηση της νομοθετικής παρέμβασης, θα προσδιοριστεί ο τρόπος

31

που θα εξειδικευτούν τα συγκεκριμένα επίπεδα γενικών και ειδικών δεξιοτήτων, και θα καθοριστούν τα στάδια υλοποίησης και εφαρμογής της απαίτησης και των κριτηρίων αυτών, λαμβάνοντας βεβαίως υπόψη το τεχνικά και οικονομικά εφικτό. Επιπροσθέτως, θα εξεταστεί η δυνατότητα παροχής των μαθημάτων αυτών οριζόντια με ενιαίο περιεχόμενο και ενιαίο κανάλι για όλες τις ακαδημαϊκές μονάδες, π.χ. με χρήση μιας πλατφόρμας τηλεκαίδευσης, όπως αυτή της Ψηφιακής Ακαδημίας Πολιτών ή της «ψηφιακής τάξης». Η προοπτική χρήσης ενός ενιαίου τέτοιου σχήματος για όλα τα ΑΕΙ δίνει δυνατότητες για πιστοποίηση του περιεχομένου και της διαδικασίας απευθείας στην πηγή, επιτρέπει τη συστηματική και γρήγορη επικαιροποίηση του περιεχομένου, οικονομίες κλίμακας και ταχύτητα και ευελιξία στην εφαρμογή του μέτρου πολιτικής.

Συμβολή στην ενσωμάτωση προγραμμάτων ανάπτυξης ψηφιακών δεξιοτήτων στα προγράμματα σπουδών των Πανεπιστημίων της επικράτειας

Η παρέμβαση αφορά σε συγκεκριμένη ομάδα του πληθυσμού η οποία είναι οι σπουδαστές και φοιτητές στα πανεπιστήμια της χώρας σε προπτυχιακό, μεταπτυχιακό ή διδακτορικό επίπεδο. Η επιλογή αυτή έχει να κάνει τόσο με το γεγονός της σημαντικότητας των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων ως πόλου καινοτομίας, ανάπτυξης και ευημερίας ενός λαού, αλλά έχει να κάνει και με το γεγονός ότι ένα μεγάλο μέρος του ελληνικού πληθυσμού βρίσκεται σε διαδικασία εκπαίδευσης και επανεκπαίδευσης σε κάποιο ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα. Ο τρόπος που θα αναπτυχθεί αυτή η συνεργασία είναι κυρίως μέσω των θεσμών και των διαδικασιών διασφάλισης ποιότητας των πανεπιστημίων και της Εθνικής Αρχής Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘ.Α.Α.Ε), η οποία και θα εποπτεύει το έργο. Η πολιτική αυτή μπορεί να υλοποιηθεί με νομοθετική παρέμβαση η οποία θα θεσπίζει την υποχρεωτικότητα αυτή, εξουσιοδοτώντας την οικεία Ανεξάρτητη Αρχή να θέτει, ως απαραίτητο κριτήριο για την πιστοποίηση του εκάστοτε προγράμματος σπουδών, την παροχή ενός ελάχιστου επιπέδου ψηφιακών δεξιοτήτων και ενός συγκεκριμένου ανά κλάδο ή τμήμα ή επιστημονικό πεδίο, επιπέδου εξειδικευμένων ψηφιακών δεξιοτήτων.

Ψηφιακές Υπηρεσίες Ακαδημαϊκών Ιδρυμάτων

Αφορά στον εκσυγχρονισμό των υπηρεσιών διοικητικής υποστήριξης της εκπαίδευσης σε όλα τα ΑΕΙ της χώρας. Η δράση στον πυρήνα της έχει τα πληροφοριακά συστήματα

φοιτητολογίου, φοιτητικής μέριμνας (βλ. σίτιση, στέγαση), και πρακτικής άσκησης. Παράλληλα πλαισιώνεται από οριζόντιες παρεμβάσεις στις περιοχές: α) διαχείρισης δικτυακών λογαριασμών, β) διαλειτουργικότητας δεδομένων και υπηρεσιών και γ) συλλογής αναλυτικών στοιχείων για τη παραγωγή στατιστικών αναφορών.

Ειδικότερα η ανάπτυξη των νέων ψηφιακών υπηρεσιών στα ΑΕΙ θα συμβάλλει σε:

- Καθολική κάλυψη του φοιτητικού πληθυσμού (προπτυχιακά, μεταπτυχιακά, διδακτορικά), από τα φοιτητολόγια των ΑΕΙ καθώς και στην επέκταση και αναβάθμιση των παρεχόμενων ψηφιακών υπηρεσιών που αφορούν όλο τον κύκλο φοίτησης, από την εγγραφή έως την απονομή τίτλου.
- Καθολική δυνατότητα ταυτοποίησης και αυθεντικοποίησης των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας μέσα από την ανάπτυξη υποδομών ψηφιακής ταυτότητας (Identity Management) στα πανεπιστήμια, με στόχο τον εκσυγχρονισμό των υπηρεσιών διαχείρισης των διαδικτυακών λογαριασμών των μελών τους,
- Ανάπτυξη υπηρεσιών διαλειτουργικότητας με στόχο την ασφαλή και αξιόπιστη διαβίβαση δεδομένων της «σπουδαστικής καρτέλας» φοιτητή στο εθνικό και ευρωπαϊκό δίκτυο των πανεπιστημίων, καθώς και την ανάπτυξη υπηρεσιών διαλειτουργικότητας μεταξύ των ΑΕΙ και της Δημόσιας Διοίκησης.
- Αναβάθμιση του κόμβου Επιχειρησιακής Ευφυΐας των ΑΕΙ με στόχο τη συλλογή, σύνθεση και στατιστική ανάλυση των ποσοτικών δεδομένων που είναι διαθέσιμα στις υποδομές των πληροφοριακών συστημάτων των ΑΕΙ.

Η στόχευση του Έργου είναι διπλή. Αφενός, για το σύνολο των ελληνικών ΑΕΙ, να αλλάξει το τοπίο των ψηφιακών υπηρεσιών που απευθύνονται στους 400.000 φοιτητές, καθιστώντας την κοινότητα αυτή πλώτο σε εφαρμογές ψηφιακής καινοτομίας. Αφετέρου να ενισχύσει τις ψηφιακές υποδομές και να δημιουργήσει τις συνθήκες εξωστρέφειας, ώστε τα ελληνικά ΑΕΙ να ανταποκριθούν στις προκλήσεις της Ανώτατης εκπαίδευσης στον ευρωπαϊκό και διεθνή χώρο (διευρωπαϊκά προγράμματα σπουδών, κινητικότητα φοιτητών, προσέλκυση ξένων φοιτητών κ.ά.).

2.3 Πράσινη Μετάβαση

Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία

Η κλιματική αλλαγή και η υποβάθμιση του περιβάλλοντος συνιστούν απειλή για την ύπαρξη της Ευρώπης και του κόσμου. Για να αντιμετωπιστούν αυτές οι προκλήσεις, η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία θα μετατρέψει την ΕΕ σε μια σύγχρονη, αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων και ανταγωνιστική οικονομία, εξασφαλίζοντας τα εξής:

- μηδενικές καθαρές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου έως το 2050
- οικονομική ανάπτυξη αποσυνδεδεμένη από τη χρήση πόρων
- κανένας άνθρωπος και καμιά περιφέρεια δεν μένουν στο περιθώριο

Κλιματικά ουδέτερη Ευρώπη έως το 2050

Το να καταστεί η Ευρώπη η πρώτη κλιματικά ουδέτερη ήπειρος στον κόσμο αποτελεί βασική δέσμευση στο πλαίσιο του ενωσιακού νομοθετήματος για το κλίμα.

Τον Ιούλιο του 2021 διατυπώθηκαν οι προτάσεις με σκοπό όλοι οι τομείς της οικονομίας της ΕΕ να προσαρμοστούν και να μπορέσουν να ανταποκριθούν στην πρόκληση αυτή, ξεκινώντας από τη μείωση των εκπομπών κατά τουλάχιστον 55 % έως το τέλος της τρέχουσας δεκαετίας.

Η νομοθεσία για την «προσαρμογή στον στόχο του 55 %», που έχει πλέον εγκριθεί στο σύνολό της, θέτει την ΕΕ σε πορεία επίτευξης των στόχων της για το κλίμα έως το 2030 με δίκαιο, ανταγωνιστικό και οικονομικά αποδοτικό τρόπο.

Και μάλιστα πριν από την κρίσιμη διάσκεψη COP28 των Ηνωμένων Εθνών για το κλίμα και τις ευρωεκλογές του επόμενου έτους. Το γεγονός αυτό αποδεικνύει επίσης ότι η Ευρώπη υλοποιεί τις υποσχέσεις της προς τους πολίτες και τους διεθνείς εταίρους της σχετικά με την πρόθεσή της να ηγηθεί της δράσης για το κλίμα και να διαμορφώσει την πράσινη μετάβαση προς όφελος των πολιτών και των βιομηχανιών.

Η ΕΕ έχει πλέον νομικά δεσμευτικούς στόχους για το κλίμα που καλύπτουν όλους τους βασικούς τομείς της οικονομίας. Η συνολική δέσμη περιλαμβάνει:

- Βιώσιμες Μεταφορές για όλους
- Ηγετική θέση στην πράσινη βιομηχανική επανάσταση
- Καθορισμός του ευρωπαϊκού ενεργειακού συστήματος
- Ανακαίνιση των κτιρίων για πιο οικολογικούς τρόπους ζωής
- Συνεργασία με τη φύση για την προστασία του πλανήτη και της υγείας μας.
- Ενίσχυση της Παγκόσμιας Δράσης για το κλίμα

Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα.

Το Κυβερνητικό Συμβούλιο Οικονομικής Πολιτικής με την υπ'αριθμ. 4/23.12.2019 απόφασή του επικύρωσε το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) - National Energy and Climate Plan . Το εν λόγω Στρατηγικό Σχέδιο αποτελεί τον οδικό χάρτη για την επίτευξη συγκεκριμένων Ενεργειακών και Κλιματικών Στόχων έως το έτος 2030.

Το ΕΣΕΚ θέτει για το 2030 τους ακόλουθους στόχους:

- α) Μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που ανέρχεται σε πάνω από 40% σε σχέση με τις εκπομπές του έτους 1990 και σε πάνω από 56% σε σχέση με τις εκπομπές του έτους 2005. Οι προαναφερόμενοι στόχοι είναι απαραίτητοι για να γίνει δυνατή η μετάβαση σε μια οικονομία κλιματικής ουδετερότητας έως το έτος 2050.

Η Κυκλική Οικονομία αποτελεί κομβικό στοιχείο της Αναπτυξιακής Στρατηγικής της χώρας μέσα από ένα τετραετή σχεδιασμό που διαπερνά όλο το φάσμα της αλυσίδας αξίας .

- β) Για τις ΑΠΕ, ο στόχος που τίθεται κατ' ελάχιστον είναι 35% στην ακαθάριστη τελική συμμετοχή ενέργειας
- γ) Για την βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης τίθεται ο ποσοτικός στόχος , η τελική κατανάλωση ενέργειας το έτος 2030 να είναι χαμηλότερη απ' αυτή που καταγράφεται κατά το έτος 2017.

Εμβληματικός στόχος της αναθεώρησης του ΕΣΕΚ είναι η δραστική μείωση του μεριδίου του λιγνίτη στην ηλεκτροπαραγωγή , την απολιγνιτοποίηση και την πλήρη απένταξή του από το εγχώριο σύστημα ηλεκτροπαραγωγής μέχρι το έτος 2028.

Προώθηση της κυκλικής οικονομίας και της βιοοικονομίας .

Η κυκλική οικονομία και η βιοοικονομία αποτελούν καταλύτη για την παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας , με σαφή περιφερειακή διάσταση. Η συνεισφορά της κυκλικής οικονομίας και της βιοοικονομίας στην επίτευξη των στόχων μετριασμού της κλιματικής αλλαγής θεωρείται ιδιαίτερα σημαντική αφού έχει εκτιμηθεί ότι η μετάβαση σε ένα κυκλικό πρότυπο μπορεί να οδηγήσει σε μεγάλη μείωση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, της βελτίωσης της απόδοσης στη χρήση των πόρων ,και τον οικολογικό σχεδιασμό των προϊόντων καθώς και σε εισαγωγή των νέων «κυκλικών» επιχειρηματικών μοντέλων , ειδικά στους τομείς της βιομηχανίας , των μεταφορών και του δομημένου περιβάλλοντος.